

TÌM HIỂU VOOC QUẦN ĐÙI TRẮNG

Van Long Nature Wetland

Nội dung

1. Vì sao gọi tên là Delacour de Langur
2. Vì sao lại gọi là voọc quần đùi trắng?
3. Voọc sống ở đâu?
4. Voọc ăn gì?
5. Cấu tạo da dầy có gì đặc biệt
6. Đặc điểm nhận dạng con đực, con cái và con non.
7. Đặc tính sinh hoạt: ăn ngủ, giao phối và sinh nở.
8. Vai trò đối với hệ sinh thái
9. Thực trạng bảo tồn loài voọc

Khu bảo tồn thiên nhiên đất ngập nước Vân Long (Van Long Wetland Nature Reserve (NR) nằm ở huyện Gia Viễn, tỉnh Ninh Bình, Việt Nam, là khu đất ngập nước bán tự nhiên trong đất liền lớn nhất vùng Đồng Bằng Bắc Bộ, là nơi cư trú của loài vooc mõng trắng.

Vooc mông trắng là loài đặc hữu ở miền Bắc Việt Nam, trong đó có vùng núi đá vôi trên đầm Vân Long, nằm trong danh sách các loài Cực Kỳ Nguy Cấp (CR).

sống rải rác ở các tỉnh Ninh Bình, Hà Nam, Hòa Bình và Thanh Hóa.

TÊN GỌI

Tên tiếng La tinh: Delacour's Langur

Delacour được lấy theo tên của ông Jean Théodore Delacour, nhà điều học người Pháp.

Langur là loài khỉ đuôi dài châu Á.

Vooc quần đùi trắng hay vooc mông trắng (langur with white pants) xuất phát từ đặc điểm màu sắc trắng và đen trên cơ thể, nhìn giống như chiếc quần đùi hay chiếc bím màu trắng, đối lập với phần màu đen còn lại từ phần hông trở lên.

TIẾN HÓA ĐỂ THÍCH ỨNG

Để thích ứng với điều kiện sống là vách núi đá vôi sắc nhọn, dựng đứng, voọc quần đùi trắng đã tiến hóa và phát triển đôi bàn tay, bàn chân và đuôi vô cùng đặc biệt.

giúp chúng có thể đi lại,
chạy, nhảy và ngồi trên
và chồm núi sắc nhọn
một cách tự tin

..và thực hiện những cú
nhảy phi thường.

MÔI TRƯỜNG SỐNG

Vooc mông trắng sống trên rừng núi đá vôi, trên cây thường xanh có tán lá lớn hoặc cây bụi thường xanh. Chúng là loài linh trưởng chủ yếu ăn lá cây, lá cây chiếm tới 60-80 % khẩu phần ăn, phần còn lại là các cành non, hoa quả và vỏ cây. Chúng sống thành các nhóm nhỏ khoảng 10 cá thể, 1 con đực, 4 con cái và các con.

Giống như các họ hàng của mình, trong 4 tháng sau sinh, vooc mông trắng con có lông màu vàng nhạt. Đặc tính này là đủ để của rất nhiều nghiên cứu khoa học và lý thuyết. Có thuyết cho rằng đặc điểm này chỉ càng làm cho các loài thú ăn thịt dễ nhận ra chúng. Tuy nhiên, chính màu vàng nhạt này lại giúp ích cho vooc con. Khi phát hiện nguy cơ, các con trưởng thành trong đàn sẽ quan sát xung quanh, nhanh chóng định vị ra vooc con và di chuyển để bảo vệ vooc con.

VOOC ĂN GÌ

Vooc mông trắng là loài động vật ăn lá, là chiếm đa số khẩu phần ăn hàng ngày. Chúng cũng có thể ăn hoa quả và vỏ cây. Giống như các phân họ khỉ khác (khỉ, vooc), vooc mông trắng đã tiến hóa và phát triển một hệ tiêu hóa phức tạp để thích ứng với khẩu phần ăn chỉ có thực vật. Chúng phát triển các tuyến nước bọt lớn, dạ dày dạng túi (giống như dạ dày đa ngăn), tiết nhiều axit dạ dày hơn và có ống tiêu hóa dài hơn. Dạ dày của họ nhà khỉ giống với dạ dày của bò hơn loài linh trưởng điển hình.

VOOC SINH HOẠT NHƯ THẾ NÀO?

Vooc mông trắng hoạt động vào ban ngày. Chúng có thể chuyển đổi giữa sống ở trên cây và trên cạn tùy theo môi trường sống. Khi di chuyển trên cây, chúng nhảy từ cành này sang cành khác thay vì đu quăng. Ở trên mặt đất, chúng đi bằng chân. Vooc mông trắng ưa thích môi trường sống có núi đá, còn gọi là rừng núi đá vôi, là dạng rừng mưa nhiệt đới có các vách núi đá vôi và hang động.

Vooc mông trắng là một trong số ít các loài động vật có vú trên thế giới được gọi là loài động vật ở hang – động vật có thể sống phần lớn cuộc đời ở trong các hang động. Một đàn vooc thường kiểm soát một vùng lãnh thổ của một số hang động. Khi đêm về, chúng ngủ trong hang động để tránh các loại thú ăn thịt khác. Cứ sau vài đêm chúng lại chuyển địa điểm.

Vooc ra khỏi hang trước lúc bình minh, Dù là loài động vật sống ban ngày nhưng chúng lại dành phần lớn thời gian ban ngày để nghỉ ngơi. Thời gian còn lại là đi lại và tìm kiếm thức ăn, một phần là giao lưu xã hội trong đàn.

Vooc mông trắng sống với 2 hệ xã hội khác nhau. Kiểu đàn chính là kiểu đàn chỉ có 1 con đực và 1 số con cái sinh sản và con con. Mỗi đàn có một con cái đầu đàn. Nhưng ít ai biết về chế độ mẫu hệ của loài vooc. Các con đực độc thân liên kết thành đàn toàn con đực sống quanh đàn chính, và chờ cơ hội để thay thế con đực đầu đàn chính.

Một đàn vooc lý tưởng thường có khoảng 9 cá thể. Tuy nhiên, do nạn săn bắn và môi trường sống bị phá hủy, hầu hết các đàn có số cá thể ít hơn.

Con đực đầu đàn giao phối với các con cái trong đàn từ tháng 1 đến tháng 6. Con cái mang thai 6–7 tháng, thường sinh một con. Cũng có trường hợp vooc sinh đôi. Vooc mông trắng chăm sóc con theo đàn, tất cả các con cái và con chưa trưởng thành trong đàn hỗ trợ con vooc mẹ chăm sóc vooc non.

Vooc cái trưởng từ tuổi thứ 4 nhưng chúng chỉ phối giống ở khoảng tuổi thứ 6, khi có đủ điều kiện về thể chất và tâm lý để làm mẹ. Con đực trưởng từ tuổi thứ 5, khi đó chúng sẽ rời đàn và tham gia vào đàn toàn vooc đực.

NGÔN NGỮ GIAO TIẾP

Vooc mông trắng có hệ ngôn ngữ giao tiếp khá đơn giản với 15 tín hiệu âm thanh giao tiếp khác nhau. Phần lớn tín hiệu ngôn ngữ này liên quan đến việc bảo vệ hoặc hăm dọa. Giống như nhiều loài linh trưởng khác, các đàn vooc duy trì quan hệ xã hội với nhau thông qua kết nối tình cảm. Vooc mông trắng có thể sống đến 20 năm ngoài tự nhiên.

VAI TRÒ CỦA VOOC ĐỐI VỚI HỆ SINH THÁI

Do đặc tính ăn lá, Vooc mông trắng có vai trò quan trọng trong việc reo hạt và vận chuyển dinh dưỡng trong môi trường. Ngoài ra, khi đi kiếm ăn, chúng đóng vai trò quan trọng trong việc xén tỉa cây, cho phép cây tăng lượng lá và diện tích nảy chồi để kết hoa và đơm trái.

VOOC ĐANG GẶP PHẢI NGUY CƠ NÀO?

Mối đe dọa chính đối với loài vooc là hoạt động khai thác đá và săn bắn để làm thuốc. Số lượng vooc còn lại sống phân mảnh nên hạn chế khả năng sinh sản về lâu dài của chúng.

- Được phát hiện lần đầu tiên vào năm 1930 bởi Jean Théodore Delacour
- Là một trong 25 loài linh trưởng có nguy cơ tuyệt chủng nguy cấp
- Là một trong 6 loài khỉ ở Đông Nam Á sống trên rừng núi đá vôi.

TÌNH TRẠNG BẢO TỒN

Vọc mông trắng được Tổ chức Bảo tồn thiên nhiên thế giới (IUCN) liệt vào loài bị đe dọa nguy kịch (IUCN, 2015). Theo ước tính của các nhà nghiên cứu, có 200 đến 250 cá thể Voọc mông trắng sống trong tự nhiên và khoảng 19 cá thể đang được nuôi nhốt. Và nằm trong danh sách nhóm 25 loài hàng đầu thuộc bộ Linh trưởng bị đe dọa nghiêm trọng nhất.

Mối đe dọa lớn nhất đối với loài voọc mông trắng là hoạt động khai thác các mỏ đá và săn bắn của con người. Môi trường sống của voọc cũng bị phá hủy do các hoạt động khai thác mỏ đá vôi để sản xuất xi măng, bên cạnh đó còn chịu tác động của nạn phá rừng.

CÁC NỖ LỰC BẢO TỒN

Trung tâm cứu hộ linh trưởng nguy cấp (EPRC) do vườn thú Leipzig Zoo của Đức tài trợ là nơi cứu hộ, chăm sóc và tái thả nhiều loài linh trưởng nguy cấp ở Việt Nam. Vooc mông trắng là một trong 15 loài có mặt tại đây.

Năm 2011, TT đã tái thả Vooc mông trắng về Khu bảo tồn Đầm Vân Long và tuyên truyền, giáo dục người dân về các loài nguy cấp trong khu vực.

Các nhà nghiên cứu cũng đề xuất tạo ra các vành đai di cư để kết nối các mảng rừng, giúp cho các đàn vooc tiếp cận với nhau, cho phép chúng giao thoa và sinh sản.

Tổng hợp và sưu tầm bởi

